

Stanisław Koziel, A. Grygorowicz, A. Koziel, J. Orłowski

Tropie, pow. Nowy Sącz

Informator Archeologiczny : badania 1, 372-374

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niej, węższej części zamczyska w Tarnowie (zwanego dziś Górą św. Marcina), kryjącej ruiny średniowiecznego zamku Spytka z Melsztyna oraz relikty fortyfikacji nowożytnych.

W obrębie górnej części tzw. zamku wysokiego, zbadano fragmenty nie przekopanych w latach ubiegłych warstw kulturowych, uzyskując szereg zabytków ruchomych (m.in. kilkanaście monet). Dokonano także ustaleń stratygraficznych, ważnych dla rekonstrukcji dziejów obiektu i doraźnych prac konserwatorskich.

W przyległej, od południa i wschodu, niższej części zamczyska rozwinięto badania na większą skalę i tu też uzyskano najważniejsze wyniki. Odsłonięto przede wszystkim dalsze partie ceglano-kamiennego budynku nowożytnego, zwanego w źródłach piśnianych cekhauszem. Choć obiekt nie został jeszcze całkowicie odkopany, można już dziś stwierdzić, że jest najokazalszy w Polsce, i jeden z najbardziej oryginalnych w Europie, XVI-wieczny arsenał wzniesiony zapewne przez hetmana Jana Tarnowskiego. Mury ścian wielkiego budynku zachowały się do wysokości dwu kondygnacji, widoczne są okna strzelnic, korytarze itp.

Zupełnie nieoczekiwanym odkryciem jest natrafienie na dwa skarby monet z XV - XVII w., ukryte we wnękach korytarzyka arsenału. Jeden z nich liczy około 600, drugi 800 numizmatów.

T R O P I E, pow. Nowy Sącz

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie

Badania prowadził mgr Stanisław Kozicki przy współpracy dr inż. arch. A. Grygorowicza, mgr A. Kozicki, J. Orłowski, finansował WKZ w Krakowie.

Badania o charakterze archeologiczno-architektonicznym

przeprowadzone w Tropiu przy romańskim kościele pod wezwaniem św. Świerada były V z kolei serią.

W toku prac uzyskano dalsze rozpoznania z zakresu architektury, które pozwalają na pełniejszą rekonstrukcję bryły romańskiego kościoła. Stwierdzono, że był on obiektem wolno stojącym: jednofazowym, a przebudowy i rozbudowy mają miejsce dopiero od 2 połowy w. XIII. Z nowszych ustaleń wspomnieć należy o rozpoznaniach w obrębie strychu. Stwierdzono tu pewne różnice w górnej partii murów prezbiterium i nawy do wysokości około 1 m poniżej obecnej korony murów. Są one wynikiem przebudowy lub podwyższenia murów przy użyciu dużej ilości romańskich ciosów. Obecne sklepienie nad prezbiterium wykonane jest z cegły palcówki i może być renesansowe. Na zewnątrz kościoła odsłonięto relikty północno-zachodniej przypory gotyckiej, zachowanej jedynie w fundamentowych partiach.

W wykopie przy wspomnianej przyporze, natrafiono na warstwę pochodzącą z wyburzenia zachodniego muru romańskiego kościoła (przebudowa nawy w 1634 r.) a w niej znaleziono romański detal architektoniczny, z łuku okna bez rozglifienia. Wiązać go można z uprzednio odkrytymi elementami domniemanego triforium z zachodniej ściany nawy.

Ponadto rozpoznano wątki murów ossarium oraz odkryto przy nim dwa ciągi murów odgradzających od północnego zachodu dawny omentarz przykościelny. Na podstawie gliniano - wapiennej zaprawy, która występuje również w gotyckich wątkach murów kościoła, należy je datować na w. XIV - XV. Zburzenie tych murów wolno wiązać z przebudową kościoła w 1 połowie XVII w, kiedy zbudowano nowy mur obwodowy, obejmujący mniejszy zasięg omentarza.

Brak warstwy kulturowej z wczesnego średniowiecza, w rejonie kościoła, oraz ułamki naczyń znajduwane w różnych punktach, pozwalają przypuszczać, że istniejąca tu osada - znana ze źródeł pisanych już w XIII w. - miała charakter rozproszony. Jej znaczenie podkreśla usytuowanie u przeprawy przez Dunajec, przy "szlaku węgierskim", który biegł tędy na odcinku Stary Sącz - Czehów.

W A R K A, pow. Grójec

Konserwator Zabytków Archeologicznych woj. warszawskiego

Badania prowadziła mgr Anna Kornatek, finansował WKZ w Warszawie.

Sondaż na terenie miasta pozwolił na uchwycenie narożnika nieistniejącego kościoła dominikańskiego zbudowanego na przełomie XVI-XVII wieku. W badanym miejscu nie stwierdzono elementów starszych niż z XVI wieku.

W A R S Z A W A

Konserwator Zabytków Archeologicznych m.st. Warszawy

Badania prowadził mgr Bogusław Gerlach, finansował KZ m.st. Warszawy.

Urząd Konserwatorski m.st. Warszawy w odróżnieniu od lat